

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Część ogólna	
Podstawa prawna przeprowadzenia kontroli	art. 175 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (tj. Dz. U. z 2013r. poz. 885 z późn. zm.)
Jednostka kontrolowana	Gmina Czarne
Adres jednostki kontrolowanej	ul. Moniuszki 12, 77-330 Czarne
Data rozpoczęcia i zakończenia kontroli	11 – 19 września 2017r.
Przedmiot kontroli	Realizacja dochodów związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanych z budżetu państwa w 2016 r. w wybranych rozdziałach i paragrafach.
Okres objęty kontrolą	2016r.
Kontrolę wpisano do książki kontroli	poz. 83/2017 str. 12 dn. 11.09.2017r.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Piotr Zabrocki – Burmistrz Miasta i Gminy Czarne
Skład zespołu kontrolującego	Aneta Drozd – inspektor wojewódzki w Oddziale Kontroli Wydziału Finansów i Budżetu PUW
Upoważnienie	Nr 59/2017 z dnia 06.09.2017 r., podpisane przez Dyrektora Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku z upoważnienia Wojewody Pomorskiego
Ocena skontrolowanej działalności	Pozytywna z uchybieniami

Ustalenia

Zakres przedmiotowy kontroli obejmował prawidłowość wydatkowania i rozliczenia dotacji z budżetu państwa, przekazanych kontrolowanej jednostce w 2016 r. na realizację zadania z zakresu administracji rządowej, polegającego na wypłacie świadczenia wychowawczego (rozdział 85211 § 2060) oraz na dofinansowanie bieżących zadań własnych gminy w zakresie *programu Pomoc państwa w zakresie dożywiania* (rozdział 85229 § 2030), a także realizację dochodów budżetu państwa z tytułu opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (rozdział 85228).

I. Prawdliwość wykorzystania i rozliczenia dotacji

Na podstawie sprawozdania Rb-50, ewidencji księgowej, dokumentacji źródłowej, oraz sprawozdań budżetowych i merytoryczno-finansowych, kontrolujący dokonał analizy wydatkowania dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w 2016 r. na zadania objęte zakresem kontroli.

Plan i wykonanie dotacji przedstawiało się następująco:

Dział	Rozdział	Nazwa rozdziału	Paragraf (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Zwrot (zł)
852	85211	Świadczenia wychowawcze	2060	4.450.408,00	4.385.182,05	65.225,95
852	85295	Pomoc państwa w zakresie dożywiania	2030	440.000,00	440.000,00	-
RAZEM				4.890.408,00	4.825.182,05	65.225,95

W zakresie prawidłowości wydatkowania dotacji udzielonych z budżetu państwa w 2016 r. badaniem objęto: dowody przedstawione w formie wydruków z ewidencji księgowej z podziałem na wydatki wg rozdziałów i paragrafów, oraz dokumentację źródłową w odniesieniu do poszczególnych wydatków.

1. Świadczenia wychowawcze – rozdział 85211

Podstawy prawne przyznawania i rozliczania dotacji celowej z budżetu państwa na powyższe zadanie określone zostały w ustawie z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2016, poz. 195, z późn. zm.).

Na realizację zadania zleconego z zakresu administracji rządowej, polegającego na wypłacie świadczeń wychowawczych na dzieci w ramach *Programu Rodzina 500 Plus*, Gmina Czarne otrzymała w 2016 r. dotację celową w łącznej wysokości **4.450.408,00 zł**, w tym 2 % na pokrycie kosztów obsługi zadania zleconego.

Otrzymałą dotację wykorzystano do wysokości **4.385.182,05 zł**, niewydatkowaną kwotę 65.225,95 zł zwrócono na rachunek bankowy Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku w dniu 13.01.2017r.

Dane wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej za IV kwartał 2016r. były zgodne z danymi ujętymi w ewidencji księgowej przedstawionej do kontroli.

W toku czynności kontrolnych ustalono, iż otrzymaną dotację wydatkowano na:

- wypłatę świadczeń wychowawczych w ramach *Programu Rodzina 500 Plus* – kwota **4.297.479,71 zł**. Wydatek ujęto w § 3110 – *świadczenia społeczne*,
- koszty obsługi zadania – kwota łączna **87.702,34 zł**, w tym:
 - kwota **54.722,34zł** (§§ 4010, 4110, 4120) - wynagrodzenia wraz z pochodnymi pracowników zajmujących się realizacją Programu Rodzina 500+.

W kontrolowanym okresie Urząd Miasta i Gminy w Czarnem zatrudnił 2 osoby do obsługi w/w programu na podstawie umowy o pracę, w tym: 1 osobę w pełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony (od 01.07.2016r.) i 1 osobę na ¼ etatu na czas określony (od 01.04.2016r. do 31.07.2016r.). Do kontroli przedłożono umowy o pracę, zakresy czynności,

- kwota 797,00 zł (§ 4170) – umowa – zlecenie, dotycząca naprawy instalacji elektrycznej oraz wymiany świetlówek w pomieszczeniach świadczeń rodzinnych,
- kwota 32.183,00 zł (§ 4210) – zakup materiałów i wyposażenia:
 - o materiałów biurowych – 12.884,48 zł, w tym: tonery, papier ksero, druki, dzienniki korespondencyjne, długopisy, ołówki, gumki, dziurkacze, nożyczki, zszywacze, spinacze, skoroszyty, teczki papierowe, koperty, segregatory, kable do komputera, środki czystości,
 - o szaf, biurek – 9.578,52 zł,
 - o drukarek (2 szt.) – 3.320,00 zł,
 - o komputerów (2 szt.) – 6.400,00 zł.

W wyniku przeprowadzonej kontroli ustalono, iż nie dokonano zakupów wyposażenia, którego koszt jednostkowy przekroczyłby kwotę 3.500,00 zł, co spowodowałoby konieczność sfinansowania zakupów ze środków inwestycyjnych.

Powyższe koszty obsługi zadania stanowiły 1,97 % otrzymanej dotacji na wypłatę świadczeń rodzinnych, co było zgodne z wysokością udziału procentowego wynikającego z art. 52 ustawy z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci.

Ustalono, iż przekazana dotacja na realizację dodatków wychowawczych została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem i prawidłowo rozliczona.

2. Program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – rozdział 85295

Podstawy prawne przyznania i rozliczania dotacji celowej z budżetu państwa na powyższe zadanie określone zostały w Uchwale Nr 221 Rady Ministrów z dnia 10.12.2013 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu wspierania finansowego gmin „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014-2020” (M.P. z 2013 r., poz. 1024).

Na dofinansowanie zadania własnego, obejmującego realizację programu rządowego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Gmina Czarne otrzymała dotację w kwocie **440.000,00 zł**, którą wykorzystwała w całości.

Podstawą realizacji programu była Umowa w sprawie wieloletniego programu finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na 2016 rok zawarta dnia 21 stycznia 2016 r. pomiędzy Wojewodą Pomorskim

a Miastem-Gminą Czarne, której przedmiotem było określenie zasad i warunków udzielenia dotacji celowej przeznaczonej dla Miasta-Gminy na dofinansowanie zadania własnego o charakterze obowiązkowym z zakresu dożywiania dzieci oraz zapewnienia posiłku osobom go pozbawionym w 2016 r.

Na podstawie powyższej umowy Wojewoda zobowiązał się do przekazania dotacji w kwocie 440.000,00 zł, a wkład własny Gminy miał wynieść nie mniej niż 40%. Do w/w Umowy podpisano aneks obniżający udział środków własnych Miasta-Gminy w kosztach realizacji Programu do wysokości nie mniej niż 20%.

Rozliczenie dotacji

Na podstawie analizy dokumentów przedstawionych do kontroli, tj.: sprawozdania z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za 2016r., oraz ewidencji księgowej ustalono, że dotacja została wydatkowana na:

- pomoc w formie zasiłku celowego - 270.804,00 zł,
- pomoc w formie posiłku - 169.196,00 zł,

Ogólny koszt programu w zakresie dożywiania wyniósł **556.500,00 zł**, z tego:

- kwota 440.000,00 zł została sfinansowana ze środków dotacji z budżetu państwa,
- kwota 116.500,00 zł została sfinansowana ze środków własnych Gminy (w tym koszty dowozu posiłków na kwotę 2.459,00 zł.).

Wysokość wniesionych środków własnych stanowiła 26,48 % całkowitych kosztów realizacji programu, w związku z powyższym zachowany został montaż finansowy określony w Umowie o udzielenie dotacji.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem, który realizował zadanie, prowadził wyodrębnioną ewidencję księgową wydatków. Wydatki zostały prawidłowo zaewidencjonowane w § 3110.

W zakresie przygotowywania i wydawania posiłków dla dzieci i uczniów realizacja programu odbywała się w 7 podmiotach, tj. w szkołach: w Krzemieniewie, Wyczechach, Bińczu i Czarnem oraz w przedszkolu gminnym a także Czarnieńskim Centrum Kultury i Stowarzyszeniu Osób Niepełnosprawnych „Szansa”.

W 2016 roku dożywianiem objęto 370 osób, którym przyznano świadczenia decyzjami na łączną kwotę 215.536,00 zł i dodatkowo 277 osobom udzielono pomocy w formie zasiłku celowego na zakup posiłków i artykułów żywnościowych na łączną kwotę 338.505,00 zł.

W kontrolowanym okresie realizowany był dowóz posiłków do 3 placówek, tj. Szkoły Podstawowej w Wyczechach, Szkoły Podstawowej w Krzemieniewie i Szkoły Podstawowej w Bińczach. Posiłki przygotowywano w stołówce Zespołu Szkół w Czarnem a następnie przewożono do w/w placówek. Koszt dowozu posiłków w 2016 r. wyniósł 2.459,00 zł. Rozliczenie kosztów paliwa sporządzano miesięcznie lub kwartalnie na podstawie norm zużycia paliwa ustalonych na podstawie

Zarządzenia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej nr 2/2015 z dnia 7 sierpnia 2015r.

Ustalono, iż dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem i prawidłowo rozliczona.

II. Realizacja dochodów z tytułu opłat za świadczenie usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi – rozdział 85228

Zasady udzielania pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz pobierania opłat za te usługi określone zostały w art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. nr 189 poz. 1598 z późn. zm.).

Na podstawie sprawozdania Rb-27ZZ z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych j.s.t., ewidencji księgowej, oraz dowodów źródłowych ustalono, iż należności w rozdziale 85228 § 0830 na koniec 2016 roku wyniosły łącznie 7.770,48 zł. W okresie objętym kontrolą zrealizowano dochody w wysokości 7.770,48 zł, z czego po potrąceniu przez Jednostkę 5%, tj. kwoty 388,51 zł na rzecz gminy – na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach samorządu terytorialnego – przekazano na rachunek bieżący dochodów Wojewody Pomorskiego kwotę 7.381,97 zł.

Na koniec 2016r. nie wystąpiły należności pozostałe do zapłaty.

Realizacją zadania z zakresu świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych zajmował się Ośrodek Pomocy Społecznej w Czarnem.

Na podstawie udostępnionych do kontroli dokumentów źródłowych, tj.: dokumentacji podopiecznych OPS i ewidencji księgowej stwierdzono, iż w kontrolowanym okresie na podstawie decyzji administracyjnych udzielono pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych 11 osobom, w tym:

- odpłatnie – 8 osobom,
- nieodpłatnie – 3 osobom, w tym: 1 osoba zwolniona z opłat w okresie od 04.01.2016r. do 31.12.2016r. ze względu na posiadany dochód nieprzekraczający kryterium dochodowego na podstawie § 4 pkt. 3 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. nr 189, poz. 1598 z późn. zm.), oraz 2 osoby zwolnione z odpłatności w okresie od 04.01.2016r. do 31.12.2016r. w oparciu o § 6 pkt. 1 w/w rozporządzenia, ze względu na konieczność korzystania co najmniej z dwóch rodzajów specjalistycznych usług.

W 2016 r. wystawiono 11 decyzji, w których wskazano terminy płatności za świadczone usługi opiekuńcze za dany miesiąc kalendarzowy do 20 dnia następnego miesiąca, co było niezgodne z przepisem § 5 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych, gdyż opłaty z powyższego tytułu winny być wnoszone przez świadczeniobiorcę do 15 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym wykonano usługę. Wobec powyższego 32 wpłaty w okresie od lutego do listopada 2016 r. zostało wniesionych z uchybieniem ww. terminu.

Analizie poddano zgodność ewidencji księgowej ze sprawozdawczością budżetową, prawidłowość dokonywania przypisu należności z tytułu świadczenia usług opiekuńczych oraz terminowość odprowadzania dochodów.

W powyższym zakresie stwierdzono, że:

- przypis należności dokonywany był na koncie 221 na koniec każdego miesiąca, w którym świadczone usługi, na podstawie zbiorczego wykazu odpłatności za poszczególne miesiące sporządzanego przez pracownika merytorycznego (zawierającego imiona i nazwiska osób objętych specjalistycznymi usługami oraz ilość godzin dziennie i miesięcznie, opłatę za 1 godzinę i opłatę za cały miesiąc). Podstawą sporządzania powyższych zestawień były miesięczne karty czasu pracy osoby wykonującej usługi opiekuńcze potwierdzające wykonanie pracy u podopiecznych,
- przypisy należności księgowane były analitycznie na koncie rozrachunkowym świadczeniobiorcy,
- dane wykazane w rocznym sprawozdaniu Rb-27ZZ za 2016 r., były zgodne z ewidencją księgową,
- wpłaty za świadczone usługi opiekuńcze dokonywano na konto OPS na podstawie dowodów wpłaty sporządzanych przez pracownika merytorycznego.
- w okresie objętym kontrolą wpływy z ww. tytułu pobierane przez Gminę w związku z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej były odprowadzane na dochody budżetu państwa w trybie i terminach określonych w art. 255 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych.

W 2016 r. w kontrolowanej jednostce nie dokonano umorzeń należności z tytułu specjalistycznych usług opiekuńczych na podstawie ustawy o finansach publicznych. Wyjaśnienie w powyższej sprawie złożyła Kierownik OPS w Czarnem.

(akta kontroli str.10)

ZALECENIA I WNIOSKI

Mając na uwadze powyższą ocenę i uwagi wnoszę o wskazywanie w decyzjach właściwego terminu do wnoszenia opłat za specjalistyczne usługi opiekuńcze, zgodnego z zapisami § 5 Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. z 2005 r. nr 189, poz. 1598 z późn. zm.).

Informując o powyższym, uprzejmie proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień oraz nieprawidłowości.

Jednocześnie proszę poinformować Wojewodę Pomorskiego, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Wojewoda Pomorski

Dariusz Drelich